

Jo

Först några smakprov. Resten av dikterna som Jo låter oss läsa före vårt möte redovisas i samband med referatet av diskussionen.

Uppdraget

Bit gärna den hand som föder dig.
Inte så att blodvite uppstår
men det ska nypa till,
göra lite ont,
skrämma dem en smula,
som glömmer
att du inte bara vill äta.

När allt är snyggt paketerat,
lagt i fack
och alla verkar veta sin plats,
nafsa plötsligt,
morra,
ge skall,
så det hörs att du finns
där man minst väntar sig:
lös, utan koppel.

Väck den som tar för givet.
Stanna,
om han tackar för tjänsten.
Bara då kan du göra vad du ska.

På väg till skolan

Första dagen
Janos skulle gå till skolan
brann den upp

Dagen därpå
bombades hans mormors hus
men hon överlevde

På tredje dagen
dödade hans föräldrar när
en missil träffade deras fabrik

Nästa dag
kunde Janos börja skolan
fast i en annan

Detta var
i början av kriget

Nu
dödar Janos själv
varje dag men
långt från staden

(Annons)

DET NYAMODET

Kompassnål,
Polkänslig

Kappa,
Halsinning med väloljat kullager

Ryggrad,
Gnisselfria gångjärn

Fingertoppskänsla,
Följsam för skiftande vindar

Lösgarnityr,
Inbyggt fjäsksmil

Skräddarsydd
Företagsanpassade
Alla storlekar
Diskret leverans

Folkomröstning

Delad leda
smakar mindre bitter.
Gruvligt blir uppvaknandet
efter valnatten.
Baksmälla
i kränkande blekhet.

Sammelsuriets
rasande intighet

sveper över landet
som styrs av andra
osynliga strukturer
i slutna direktörsrum.
Seismisk telepati
krävs för att se
vad som sker
i det som saknar händer.
Hantverk utan aktörer.
Marionetterna sprattlar
i politiken,
medan avgrunden grävs
av rövarbaroner,
hjärtlösa stenstoder
i berg av råhet.

Lurendrejarnas vaktparad,
ett spöktåg
med miljoner
på sitt samvete,
om det fanns.
Löddriga hingstar
som stegrar sig
för ston
som genomsådar
det pubertala
i galoppen
som bara går runt
för att totalisatorn
ska vinna
från oss som väljer
att satsa,
trots usla odds
och det billiga vinet
i glaset
som bjuds,
och prålet, larmet
som dövar
det vaknande.

Frotteras

Igår var vi hos dom som alla vet att de ses med
dom som de dina inte får se
Han som är gift med henne är kändare än dom som du
möter bland de dina
Han tyckte att det som alla talar om nu, inte är
så viktigt som det som ingen har insett ska bli viktigt
i morgon
För att inte tala om det som alla talade om igår
Och det, måste jag säga, tycker jag också

Rena ryggar har vi
Har ni ens borstar?
Inte kan man väl bara prata, som is klirrar
Ta för sig det smälta på glatt yta som inte tar
till sig, som osnyggt
Om sig, är man i rätt environg
Se mig, för Guds skull
Då finns jag

Potränad

Potränad
Ser bara mängder
Reser sig belåtet
Lämnar resultatet
åt ödet
Väntar på bifallet

Sniffar in
nästa förväntan
Husse pekar
på nytt träd
Lunkar dit
Lyfter plikttroget benet

Dör i förstoppning
utan dirigent

Elak

Ser dem uppifrån
de därnere
i skiten
genomsådade
till det hårda benet
Verklighetens skarpsynte bekräftar:
»Mjukdelar är kejsarkläder!»
Serverar kvicka blandrätter
»Spela med, du naive!»

Eller?

Ser dem nerifrån
Djupt i gytjtjan
Slemmig lake
drar ner
Stinger lyckade i lönn
Lyster andras skador
Mörknad agg biter i läppen
Köttsvulst blänker
Besvärjelse mot leda?

Amanda

Med Amandas dikter kan man lära sig se eller snarare iaktta – med känsla. Natur, barn, växande är återkommande teman. Några smakprov först:

Vinterdag

Burrar upp mig,
ett luftlager under blusen,
och går ut med soppåsen,
rakt in i det gnistrande
snölandskapet.

Smäller i locket.
Kristaller rasar ner
från tallen bakom tunnan,
pryder mina axlar.

Solen saluterar,
och ett flygplan
drar ett streck
över det hela.

Se

Stå
och se en tavla
reflekteras i en spegel

På rygg
med nacken över båtens reling
se skärgårdsholmar
upp och ned

På mage
från en brygga
se molnens gång på himlen
speglas i en insjö's vattenyta

Inte rakt i ögonen
Inte ge det ord

Trygghet

Att älska tryggt –
det säger mot sig självt.
Är det ett skäl
att inte engagera sig,
på riktigt?

En rädsla för passion
är kanske folkhemskt logisk,
internaliserad i vår hjärnas
kärlekscentrum
och i kroppens
könskaraktäristika?

Att älska barn
är lättare
och verkar mindre
riskfyllt.

Men var försiktig,
lagom, måttlig.
Barn kan dö i förtid.

Detsamma gäller
sällskapsdjur.

De dör ju också.

Man slipper sörja
vad man aldrig haft:
en hund, en katt, ett marsvin.

Ty sorg tar tid,
ett slöseri
i rationell miljö,
och våldsam gråt
med utbrott, känslor,
hör inte hemma här.

Sånt lämnar vi
till sydligare karaktärer.

Men när en barnfamn öppnas
blir också vi mediterrana.

Maskros

Att vara maskros
på ett bördigt fält
är väl inget särskilt

I en spricka
på en asfalterad väg,
i en stenmur
och i gruset
längs en husgrund
prövas kraften

Ogrärensare
kan märka skillnaden

I motvillig beundran

Extas

Spinner som en katt.
Grymtar,
morrar,
andas häftigt,
kvider,
skriker,
exploderar
i ett ljussken,
rasar ner i mörker.
Somnar,
vaknar,
välter över
på en annan sida.
Somnar om
och drömmer
om en sjö
i skogen,
utan botten.
Tyst,
en oändlig sal
för viktlös glidflykt.
Sval,
i sommarnatten
anar jag,
därnere
ifrån djupet,
den varma morgonen
som smeker vattenytan
långt däruppe,
ovanför.

Plommonträd

Högst upp i trädet
döljs solen inte av bladverk
Där blir plommonen
större
sötare
blåaktigt mörkare
mjukare i skalet
än de därnere
som utmanar med sitt
fasta kött
sin sylighet och
röda färg

Klättra

Barnet klättrar i trädet
Ser horisonter
Blommorna på andra sidan vägen
Kyrktornet i fjärran

Mannen klättrar
Ser andra därnere
Skosulor ovanför på grenar
Somliga ruttna

Männen i trädet talar med varandra
Högre upp håller man tal
och syr fallskärmar

Skogshuggare är på väg
Motorsågar trimmas
Ingen märker något

Kris

Sommarvinden är ingen provosten
för trädens rötter i jorden
Halva vår skog
föll för den första höststormen
Det var inte de hårda byarna
Dagars duggregn
gjorde marken mjuk

Diktarna

Somliga är perenna.
Andra är löv
som grönskar på våren
och vissnar på hösten.
Eller kortlivade plantor
från frön som gror på hälleberget
med tunn mylla.
Några blommor bara en natt
men gör det ordentligt,
kungligheter som berusar en hel värld.
Vissa är som ekollon,
övervintrar i lövhögar.
Plötsligt gror de,
när omständigheterna tillåter,
och växer till mäktiga träd
som når himlen med sina grenar.

Ingen är obehövlig.
Om inte annat, som mylla
där de vackraste rosorna
kan växa.

Förnyelse från toppen

Vinterstormen drar fram över kyrkogårdens tallar.
Stora grenar rivs av, rasar ner och ligger strödda
kring gravstenarna.
Men från marken syns inga brottytor på trädens
stammar.
Varifrån kommer grenarna?
Faller de högsta först, för att vinden är starkast
däruppe?
Eller är det den gnistrande snön talltoppens
grenar samlat på sig som är ödesdiger?

Tidsanvändning

Om man vill summera
vad ett liv bestått av
har man många gånger
sparkat boll emot ett plank,
plitat på en vers
i timmar,
suttit i en bil, på ett tåg, i ett flygplan
dagar, veckor, månader,
borstat tänder, sovit, ätit, gått på dass
i evigheter

Mycket av det kunde varit annorlunda
Annat inte, tänker jag
men det slår mig
(när den tid som använts läggs ihop till slut)
att just denna djävla tanke
kanske hindrat mig
att leva fullt ut
med att spela tennis, skriva dikter,
promenera, raka mig, sitta i ett väntrum
i eoner

Är min lek med ord på papper
variant av strid med väderkvarnar?
(Även om en mjölnare bland mina förfäder
aldrig skulle komma på den tanken)
Eller ger just leken, poesin och mina drömmar
grund för bättre skötsel
av en kvarn, en domstol, ett museum
och ett parlament?

Bältespännare

Mitt på torget
en staty på piedestal:
Bältespännare
i envig.
Bådas midjor bundna av ett bälte,
två nakna mördare
med knivar höjda över huvuden
och färdiga för hugg.
Höfter tryckta mot varandra,
en älskog stängd av lemmar,
spända i en annan åtrå:
en duell till döds.

En gåva till vår stad
från dödens pornografer,
som skulle svimma
inför skulpturala parningsakter
på piedestaler,
mitt på torget

Biskopsförmaning till ny präst

Döda det som frustar
Rätlinjera köttets krav
Stoppa ner i källaren
det explosiva
Blöta krutet först
Kläd skelettet i brokad
andlighetens lila färg
Rena och kremera känslorna
Förvara dem i urna
väl förseglad för din hjord

Gå i takt
Sky det kletiga
Tvätta händerna offentligt

När du har en fråga
slå upp svaren i vår bok
Citera
Citera
i beråd
Lyssna på oss
(annars sänker vi din takhöjd
tills du går på knä och
ber om tillgift)

Installera vår kassett
där inre röster brukar sitta
I sinom tid
kan du bli biskop
för en utvald skara och
placeras på piedestal
av Honom

Han
som en gång valde oss att
ödmjukt njuta av vår exklusivitet
om än med hänsyn till de andra
de därmere
de förtappade

Kom dem inte alltför nära
de besudlade av liv som
luktar
frustar
blöder
sjunger
grymtar

Kasta inte stenar
Nyttja dem att bygga in dig
i en borg som håller lukten ute
Fridens boning för
tadellösa blundare
i kaos

En mittpunkt

Tillsammans söker de en mittpunkt,
en utsiktsplats mot horisonter.
De står, tätt tryckta mot varandra
men ser i ena riktningen
och vänder ryggen åt den andra.
Solen gassar över landskapet,
en öken föds för deras blickar,
och törsten tilltar bland betraktarna
av ödslighet som breder ut sig.

Med ryggar mot en annan skara
som står och ser på landet bakom,
de mister snart intresset för sin utsikt.
De känner musklerna och lederna
som stelnat, värker.
De rör sig oförsiktigt, alltmer desperata,
börjar knuffas.
Också de med blickarna åt motsatt håll,
har lika tråkigt där de står
och ser en annan öken formas.

När smärtorna i kropparna blir outhärdliga,
en våldsam rörelse i massan bryter ut.
De vänder sig mot andra hållet,
beredda till en kamp
för att få slut på meningslöshet, smärta
som alla känner, i en ställning,
som de valt att inta,
alltför länge.

Men innan slagen börjar hagla,
någon ropar: *Se mot horisonten!*
och alla ser den andra sidans utsikt,
en ny som föds för deras blickar.
Förstummad mängden stillnar
och beundrar landskapet som breder ut sig.

När blicken ständigt sveper runt
mot flera horisonter,
blir allt den råkar
en angenäm kontrast till nästa fäste.
Stelheten i kroppen löses upp
när de vrider huvudet i alla riktningar
och vänder sig mot andra horisonter.
Höjden blir en mittpunkt,
en plats att se, förundrat,
många landskap i förvandling.

Men rörelserna stillnar stegvis
i hopen som står däruppe.
De stelnar redan och ser i ena riktningen
utan att ge akt på vad som händer runtomkring.
Snart tröttnar de på utsikten,
kroppen börjar värka, oron tilltar.
Finns ett ord som skingrar deras rädsla
och kastar ljus på skuggan bakom,
och visar dem miraklet
att befinna sig i mitten
och se mot flera horisonter?

Avsågad

Visserligen såg de
lite löjliga ut,
de gulvita skinnflagorna
kvar på golvet
när han gått
Men att bli avsågad
jäms med de
förhårdnade trampdynorna
i stället för
fotknölarna var ändå
mindre blodigt
Och utan besvär
kunde han gå sin väg

Min musik

Har nyss lärt mig
halva Gubben Noak
med ett finger.

Om och om igen
spelar jag den
på mitt ensamma
piano.

Själv, entusiastisk
publik, njuter jag
av konserten.

Faktiskt ska jag
pröva An die Freude,
kanske med två fingrar,
ett på varje oktav.

På hög häst

Kura bakom facit,
självbelåten.
Genomskåda spindelnätet
som skyler den nakna sanningen.
Sitt på hög häst
och se ned på infanteristerna
som klampar på i leran,
längst ner i dalen.
Härifrån ser du
att de vacklar fram
i fel riktning,
fulla av tillförsikt.

En gång gick du själv
samma stig.
Andra betraktade scenen uppifrån.
Finns de fortfarande,
längre upp?

Äta

En del
känner sig för med tungan
vad de vill ha och
saliverar eftersinnande

Många
öppnar kylan och
ser vad som finns eller
vad som riskerar förfaras

Andra
sväljer det som
ställs på bordet

Några
vet inte vad
de ätit när de
tuggat färdigt

Årsstämma

Svenskt Näringslivs årsstämma
Där sitter de
direktörerna
snöpta i samma kostym
Vad har man hållt i fodralet?
Blyrövar i byxorna?
I kavajen
Smiths trögflytande blandning?
Handelshögskoletappning i huvet?
För gammal årgång?
Nu
virilättika
för konservering

Afrodite

Sidoblickarnas gudinna eggjar mig
på väg till älskarinnan
med hopp att hon är hemma, väntande,
och att hon är borta, dörren stängd.
Pirr i magen – det ljuva obehaget,
fyllt av liv.

Besök i rum med explosiva ämnen
som hanteras inom rummets väggar
och med dörren stängd.
En obehärskad gnista
kan spränga hela huset.
Jag älskar lek med elden
men begränsar den
med ramen kring min eldstad,
petar lustfyllt i den,
fascineras av dess alltför höga flammor,
som ett barn.

Att leva fri i hela huset,
gå in i sunda dårskap
och besöka mörka rum som öppnar mina ögon
för det blåa ljuset
som lyser upp mitt liv.

Skaparglädje

Jag blir skitnödig
när jag får till det
med orden

Själén växer i omfång
trycker ut allt överflöd och
tar ton

Inte ens
de små nackhårens rötter
får rum och
 huden knottar sig

Fontanellerna spricker
hjässlocket lyfts och
sången klingar mot himlen

Om inte mina vita tårötter
klamrade sig fast i jorden
skulle jag flyga bort

Festligt samtal

När du lyssnar
tänds en strålkastare.
I dess ljuskägla
klarnar mina tankar.
Mörkret skingras.
Konturer av andra tankar
skymtar med ens kring dem
som ditt ljus fokuserar.

Dina repliker är bollplank
för mitt jonglerande.
Studsén ökar min tid,
reaktionen kan övas,
flera bollar kan prövas
än när de kastas
rakt upp i luften.

Planket du reser
runtom min gård
skapar ett mysrum
men eggar som hinder
jag vill forcera,
klättra,
till och med välta
din mur,
som kanske döljer
härligheter
på andra sidan.

Spänningen ökar.
Musklerna tränas
i klättring
och demolering.
Bakom står du där leende,
hälsar, vill brottas.
Några av greppen är nya.
Jag kämpar förgäves, på rygg,
tills du räknat till tio.
Sen får jag din hand,
du hjälper mig upp.
Vi skrattar,
stärkta av kampen.

Klätterträdet prövas.
Utsikt: rader av bakgårdar.
Människor dolda av plank
ser förvirrade på oss i trädet.
Små välskötta trädgårdar,
som inhägnade rastplatser,
ett oändligt och komiskt fängelse,
häruppiifrån.
De förstår,
stämmer in i vårt skratt
och välter sitt stängsel.

Snart skålar vi alla
kring långbord av plankor.

Kvar

Konstatera att bilen står kvar på morgonen
Till och med världen solbelyst utan roffare
Kattskit bland höstlöv på gräsmattan enda
visitkort från nattlig givare
Fortfarande vara någon som
kan dricka ett glas kall apelsinjuice
bli kåt bland tunnelbanans skönheter
förtala chefer under kafferasten
ta en öl efter jobbet
somna med en bok över ansiktet
vakna tidigt och konstatera att bilen står kvar

Ljus

Jag stänger ute solen
med tunga draperier
Det förbannade ljuset
sipprar ändå in
Inte ens en rullgardin
och persienner
gör rummet nattsvart
O, Oidipus!

Litteratur

Om människan
kunde vara god
på flera sätt
än ond
vore böckerna färre
och dikterna kortare

Orden
har jag
Tyvärr osåriga
av lycklig barndom

Trafik

Rött ljus.
Bilen framför stannar.
Han stiger ut,
kollar bakljuset.
Kommer inte in igen,
har tryckt ned knappen
och är utelåst.
En tom bil
mitt i livet,
med motorn igång.

Grönt ljus.
Folk tutar.
Han är förvirrad,
tar ett steg åt sidan.
Överkörd.

Karaktär

Du vänder värdelösa löpsedlar ryggen
Biter i ett smultron eller en kaka,
väger smedens, gammelmorfars, järngaffel i
handen,
anar vad som sjunger högre än sinnena

Går ned i din lokala historia
där du kände in i märgen
bekanta gränder med dofter och ljud,
rysningen då nackhåren reste sig
för några takter i en stråkkvartett,
den första smaken av en flickas läppar i
folkparken,
din harm som välte kaffebord vid ofrätter,
ditt mod inför en ilsken major

Du satte allt på ett kort, vågade, valde, friade i
motvind
Men också skuggor, rädslan för starkare
kamrater,
gråt i onåd, schappandet, tillags,
förstår du nästan Job

Nu naken, tillrörd, passionerad, irriterad
sur gubbe med sina självporträtt i rad,
sanna spegelskärvor, olika jag,
olyfta fåror, djupa dalar, djungler, oändlig
mångfald

Du står upp för vad du tror på,
exploderar oförsämd, ger fan i,
öppnar förväntansfull grind till Getsemane
med torr humor
Samlar skärvor, vägrar lägga pussel
Bedårad av renkokta knoter
Ständig rekonstruktion, berättelser, anade
konturer, vagt slut

Gottgjord tills vidare

Färskvava

Mullret
långt därinne
förebådar
Ännu inga blixtar

Så:
Det obarmhärtiga ljuset
Öronbedövande ord
slår ner på papperet

Ligger knappast till sig

Skynda läsa innan
konserverade former bågna lock,
jösning spränger burk,
bilder ättikssurnar,
rytmer ruttnar,
näringsvärde fryser ihjäl av
för länge i kylskåp

Färskvava
datummärkt
Tryckt: I går
Bäst före: Katastrofen